

Δεν ξέχασα ποτέ...

ΜΑΡΙΝΗ ΑΛΕΞΑΝΔΡΑ

Κύπρος, Ελλάδα, Ομογένεια:

Εκπαιδευτικές Γέφυρες...

Σχολικό έτος 2018-2019

Ένα καράβι πάνω στη μητέρα Μεσόγειο,
μα πώς να ταξιδέψεις;
πώς να περιπλανηθείς ελεύθερο;
μια άγκυρα βαριά σου στερεί την πλεύση,
σε κρατάει καθηλωμένο.
Μα ακόμη κι έτσι, απλάνευτο είσαι
από τα άγρια κύματα.

Ιωάννης Κατσούλης

Ονομάζομαι Αλεξάνδρα Μαρίνου. Γεννήθηκα το 1959 σε μια μικρή παραθαλάσσια επαρχία της Κύπρου, τον Άγιο Γεώργιο Κερύνειας, εκεί όπου έζησα μέχρι τα πρώτα χρόνια της εφηβείας μου.

Η οικογένειά μου κι εγώ περνούσαμε υπέροχα και ξέγνοιαστα στον πανέμορφο αυτό τόπο. Είχαμε ένα πολύ ωραίο σπίτι, οι γονείς μου μια πολύ καλή δουλειά και το κυριότερο, ήμασταν μια ευτυχισμένη οικογένεια. Όμως όλες οι ευχάριστες εμπειρίες και αναμνήσεις, τελειώνουν απότομα στα μέσα Ιουλίου του 1974. Την τραυματική αυτή χρονιά για την Κύπρο.

Τα δεινά της Κύπρου ξεκινούν την 15^η Ιουλίου με το πραξικόπημα κατ' εντολή της Χούντας των Αθηνών, που είχε σκοπό την ανατροπή του Προέδρου της κυπριακής Δημοκρατίας Μακάριου και την ένωση του νησιού με την Ελλάδα. Τανκς πλημμύρισαν τους δρόμους εκείνη την ημέρα. Οπλισμένοι στρατιώτες ήταν παντού και οι κάτοικοι πίστεψαν πως η ένωση θα πραγματοποιιούνταν. Τίποτα παρ' όλα αυτά δεν προμήνυε την αιματηρή εξέλιξη των γεγονότων. Κανείς δεν μπορούσε να φανταστεί τη συνέχεια.

Ήμουν 15 ετών τότε που πραγματοποιήθηκε η επιχείρηση Αττίλας και τα πάντα μένουν αναλλοίωτα στο μυαλό μου μέχρι σήμερα. Οι μνήμες μου φριχτές και οι επιπτώσεις επώδυνες. Ήταν ξημερώματα Σαββάτου της 20^{ης} Ιουλίου. Ξαφνικά μέσα στον ύπνο μου, σαν σε όνειρο, ακούω ένα βουητό και νιώθω το έδαφος να σειεται. Ξυπνώ απότομα και ο θόρυβος μεγαλώνει. Βλέπω τους γονείς μου ταραγμένους, να τρέχουν να δουν, να καταλάβουν τι συμβαίνει. Σηκώνομαι γρήγορα, ξυπνώ τον μικρό μου αδερφό και πάμε προς το μέρος τους. Το πρώτο πράγμα που αντικρύσαμε ήταν τα τούρκικα αεροσκάφη που κατέκλυζαν τον κυπριακό ουρανό και τους ανήσυχους και φοβισμένους ανθρώπους που είχαν βγει στους δρόμους ανήμποροι να αντιδράσουν.

Ήταν 5:20 το πρωί. Πρώτη κίνηση του πατέρα μου ήταν ν' ανοίξει το ραδιόφωνο, όμως καμιά ενημέρωση, καμιά ανακοίνωση, καμιά αναφορά στην εισβολή. Μη μπορώντας να κάνουμε διαφορετικά, αναγκαστήκαμε να μείνουμε μέσα στο σπίτι. Εκατοντάδες αεροσκάφη πετούσαν από πάνω μας. Εγώ φοβισμένη και με δάκρυα στα μάτια, πλησίασα τη μητέρα μου και τον δεκάχρονο αδερφό μου που σπάρραζε στο κλάμα τρομοκρατημένος. Αργότερα, έπεσαν οι πρώτες βόμβες, ικανές να ισοπεδώσουν το Πέμπτο Μίλι, μια περιοχή κοντά στον Άγιο Γεώργιο, όπου βρισκόμασταν. Ο κόσμος φοβισμένος, ούρλιαζε από πανικό και στην Κερύνεια επικρατούσε χάος.

«Δεν είναι δυνατόν να μην επέμβει ο στρατός μας. Δεν μπορεί η Ελλάδα να μας αφήσει στο έλεος των Τούρκων. Κάτι θα γίνει,» είπε ο πατέρας μου προσπαθώντας να καθησυχάσει τον ίδιο του τον εαυτό και τη μητέρα μου, ενώ και οι δυο τους μιλώντας γλυκά, προσπαθούσαν να ηρεμήσουν τα παιδιά τους.

Φόβος! Είναι το πρώτο συναίσθημα ανάμεσα σε άλλα που θυμάμαι από εκείνη τη στιγμή. Φόβος, τρόμος, πανικός πλημμύριζαν εμένα, την οικογένειά μου, καθώς και ολόκληρη την πατρίδα μου. Οι Τούρκοι ανεμπόδιστοι και ανενόχλητοι εισχωρούσαν όλο και περισσότερο στην Κύπρο. Ο στρατός μας ήταν αδύναμος μπροστά στον τούρκικο, οι κάτοικοι δεν μπορούσαν να αμυνθούν, κι έτσι κλείνονταν στα σπίτια τους περιμένοντας.

Το ραδιόφωνο σπίτι μας συνέχιζε να είναι ανοιχτό και στις 8:00 π.μ. ακούστηκε το πρώτο πολεμικό ανακοινωθέν: «Ανακοινούται ότι τήν πρωίαν τής σήμερον, τουρκικά αεροσκάφη, άνευ προειδοποιήσεως, ύπουλως καί άνάνδρωσ, έβομβάρδισαν περιοχές τής Κύπρου... Αί κυπριακά δύνάμεις, άντιμετωπίζουν μετά γενναιότητος καί πρωτοφανούς ένθουσιασμού τήν άπρόκλητον επίθε-

σιν του̃ τουρκικοῦ σωβινισμοῦ...» Αυτά ήταν τα λόγια του εκφωνητή, που έδινε ελπίδες στους Κυπρίους. Λόγια όμως που δεν προλάβαμε να ακούσουμε μέχρι τέλους, γιατί οι Τούρκοι στρατιώτες είχαν ήδη εισβάλει σπίτι μας.

Ήταν νομίζω τρεις. Μπήκαν μέσα ξαφνικά, από την κύρια είσοδο και ο ένας από αυτούς, με ένα πάτημα της σκανδάλης σκότωσε τον πατέρα μου. Άρχισα να ουρλιάζω. Δύο στρατιώτες έσυραν τη μάνα μου στο υπνοδωμάτιο χτυπώντας τη για να πνίξουν τις φωνές της. Δίχως δεύτερη σκέψη, πήρα τον αδερφό μου και έτρεξα προς την έξοδο. Ο τρίτος Τούρκος με σταμάτησε. Άρπαξε τον αδερφό μου και άρχισε να με χτυπά μέχρι που έχασα τις αισθήσεις μου.

Συνήλθα λίγο αργότερα. Οι Τούρκοι είχαν φύγει και ο αδερφός μου έλειπε. Δίπλα μου βρισκόταν το νεκρό σώμα του μπαμπά μου, καταματωμένο. Έγειρα πάνω του και άρχισα να κλαίω με λυγμούς. Στο διπλανό δωμάτιο βρισκόταν η νεκρή μάνα μου. Το γυμνό, ματωμένο κορμί της μου σπάραζε την καρδιά.

Το μίσος κυριαρχούσε μέσα μου. Μίσος για εκείνους που σκότωσαν και βασάνισαν αμάχους, μίσος και για τη ζωή. Άραγε υπάρχει Θεός; Αν όντως υπάρχει γιατί ν' αφήσει χιλιάδες αθώους να σκοτωθούν και να δουν τις οικογένειές τους να καταστρέφονται; Εμείς πάντως δεν ήμασταν πλέον μια ευτυχισμένη οικογένεια.

Είχα μείνει μόνο εγώ, ενώ η τύχη του αδερφού μου ήταν άγνωστη. Τα όνειρα και οι ελπίδες για τη ζωή μου που βρισκόταν μόλις στην αρχή της, καταστράφηκαν για πάντα. Ήμουν ένα από τα εκατοντάδες εκείνα παιδιά που είδαν μπροστά στα μάτια τους τον πατέρα τους να εκτελείται και τη μητέρα τους να βιάζεται. Η εικόνα των νεκρών γονιών μου θα με στοιχειώνει για πάντα. Πλέον, ένας ήταν ο σκοπός της ζωής μου: Να βρω τον μικρό και απροστάτευτο αδερφό μου, που βρισκόταν τώρα στα αδίστακτα χέρια των Τούρκων.

Αφού έκλαψα πάνω από τους νεκρούς γονείς μου, έφυγα. Έτρεχα όσο πιο γρήγορα μπορούσα. Έτρεχα στους δρόμους σαν τρελή, προκειμένου να φύγω. Να φύγω όσο πιο μακριά γινόταν, να τ' αφήσω όλα πίσω μου. Έτρεχα ανάμεσα σε συντρίμμια σπιτιών, μα αυτό που με πλήγωνε ήταν ότι βρισκόμουν ανάμεσα σε συντρίμμια ζώων, κατεστραμμένα όνειρα και ανύπαρκτες ελπίδες. Η σκέψη των άταφνων γονιών μου με κυνηγούσε, όμως τώρα προείχε ο αδερφός μου. Έπρεπε να καταφέρω να ζήσω για να τον βρω.

Μετά από λίγο, έφτασα έξω από το σπίτι της παιδικής μου φίλης. Κοντοστάθηκα και κοίταξα τους τρυπημένους από τις σφαίρες, τοίχους. Η έννοια της με έτρωγε και αποφάσισα να μπω. Άνοιξα την πόρτα και την είδα στην άκρη του δωματίου πεσμένη, δίπλα στον μεγάλο της αδερφό. Ήταν και οι δυο τους νεκροί. Δεν προχώρησα, απλά έκλεισα την πόρτα και έφυγα.

Αφού έτρεξα λίγο ακόμα, βρέθηκα μπροστά σε έναν ακόμη Τούρκο στρατιώτη. Παρ' όλα αυτά δεν φοβήθηκα γιατί τον γνώριζα. Ήταν ο Τουρκοκύπριος γείτονάς μου, ένας νεαρός άντρας γύρω στα είκοσι τρία, που έμενε στο διπλανό ακριβώς σπίτι από το δικό μου.

«Εμίν!», αναφώνησα τ' όνομά του.

«Αλεξάνδρα, μη φοβάσαι!» Μου είπε προσπαθώντας να με καθησυχάσει.

«Είσαι κι εσύ ένα από αυτά τα κτήνη που σκοτώνουν αθώους ανθρώπους; Πώς μπόρεσες;» του φώναζα δακρυσμένη.

«Δεν μπόρεσα. Αναγκάστηκα. Στρατολογήθηκα υποχρεωτικά επειδή είμαι Τούρκος. Δεν είμαι περήφανος γι' αυτό. Ντρέπομαι! Απλώς εκτελώ εντολές. Με πιστεύεις;»

«Σε πιστεύω μόνο και μόνο επειδή είσαι εσύ. Άλλωστε, δεν μπορώ να κάνω διαφορετικά.»

«Εσύ πού πηγαίνεις μόνη σου; Θα σε σκοτώσουν.»

«Δεν ξέρω, απλώς τρέχω προσπαθώντας να φύγω μακριά απ' όλα. Οι γονείς μου σκοτώθηκαν, ο αδερφός μου αγνοείται...», του είπα και οι εικόνες ζωντάνεψαν ξανά μέσα στο μυαλό μου, μαζί με το μίσος που έτρεφα και τρέφω γι' αυτούς.

«Μην ανησυχείς! Θα σε βοηθήσω. Απλά ακολούθησέ με.» μου είπε κι εγώ δίχως δεύτερη σκέψη τον ακολούθησα.

Ο Εμίν ήταν πλέον για μένα η μόνη σανίδα σωτηρίας. Ο μόνος από τον οποίον εξαρτιόταν αν θα κατάφερνα να ζήσω, ή αν θα πέθαινα κι εγώ όπως τόσοι άλλοι, είτε από άλλους Τούρκους, είτε από τον ίδιο.

Με οδήγησε λίγο πιο πέρα, σε ένα τούρκικο σπίτι. Θεώρησε ότι ήταν ασφαλές, καθώς οι Τούρκοι δεν θα το χτυπούσαν και μείναμε εκεί ώσπου να βραδιάσει. Οι ιδιοκτήτες λείπανε κι έτσι εφοδιαστήκαμε με νερό και τρόφιμα. Ο Εμίν μου έδωσε ένα μουσουλμανικό ρούχο από τη γυναίκα του σπιτιού. Ένα νικάμπ όπως μου εξήγησε. Ήταν κάτι σαν μαντίλα, το οποίο κάλυπτε τα μαλλιά και το λαιμό και άφηνε ακάλυπτα μόνο τα μάτια.

«Φόρα το.», μου είπε. «Με αυτό θα μοιάζεις με τουρκοπούλα και δεν θα σε πειράξουν. Αν κάτι γίνει, θα πούμε ότι είσαι αδελφή μου και ότι σε λένε Αζρά. Αζρά σημαίνει "Αγνή". Ταιριάζει σε ένα κορίτσι όπως εσύ.»

Ακούγοντας τα λόγια του έμεινα με το βλέμμα απλανές να σκέφτομαι. Άραγε μπορώ ακόμη να λέγομαι Αζρά; Είμαι ακόμη αγνή όπως πριν; Πώς θα μπορούσα ακόμα να έχω αγνή ψυχή μετά απ' όσα είδα και μετά από το μίσος που αισθάνομαι για εκείνους;

Τις σκέψεις μου τις διέκοψαν τα λόγια του Εμίν.

«Πού θέλεις να σε πάω; Έχεις άλλους συγγενείς κάπου;»

«Έχω μόνο μια θεία, στη δυτική Λευκωσία. Είναι όμως το μέρος ασφαλές;» τον ρώτησα και περίμενα με αγωνία να πει το "ναι", για να πάμε.

«Δεν ξέρω. Είναι, δεν είναι θα πάμε. Δεν έχουμε άλλη επιλογή.»

Αυτό μου είπε κι εγώ απογοητεύτηκα. Η Λευκωσία ήταν η μόνη έξοδος για μένα. Ήλπιζα ωστόσο ακόμα ότι εκεί η κατάσταση θα ήταν καλύτερη και ίσως κατάφερνα να σωθώ.

Περιμέναμε εκεί και μόλις έπεσε η νύχτα και η κίνηση στην περιοχή σταμάτησε, φύγαμε. Ήταν περίπου 11:00 τη νύχτα όταν ξεκινήσαμε και το σκοτάδι ήταν τόσο πυκνό, λες και μας βοηθούσε να διαφύγουμε. Δεν φοβόμουν. Άλλωστε δεν είχα και κάτι να χάσω, μόνο τη ζωή μου. Η ζωή μου ωστόσο, δεν είχε αξία πλέον για μένα. Είχα χάσει οτιδήποτε την έκανε χαρούμενη και τα όνειρά μου δεν είχαν πια σημασία. Οπότε απλά βάδιζα προς μια, ίσως καλύτερη ζωή.

Η ατμόσφαιρα γύρω μας ήταν βαριά και ο πόνος ήταν αποτυπωμένος επάνω της. Το αίμα και η νεκρή σάρκα κυριαρχούσαν, καθώς περπατούσαμε ανάμεσα σε άψυχα και ταλαιπωρημένα σώματα ανθρώπων.

Περπατούσαμε ήδη τέσσερις ώρες, όταν συναντήσαμε δύο Τούρκους. Με κοίταξαν αγριεμένα και ο Εμίν κάτι τους είπε στα τούρκικα. Λογικά τους εξήγησε πως είμαι αδερφή του, γιατί εκείνοι είπαν τη λέξη "ταμάμ" και έφυγαν. Στην υπόλοιπη διαδρομή δεν συναντήσαμε κανένα εμπόδιο και μετά από

επτά ώρες δρόμο, φτάσαμε επιτέλους στη Λευκωσία, έξω από το σπίτι της θείας μου. Είχε ξημερώσει και ήταν περίπου 6:00 π.μ.

Προχωρήσαμε με τον Εμίν ως την πόρτα και χτύπησα το κουδούνι. Μετά από λίγα δευτερόλεπτα πρόβαλε στην πόρτα η θεία μου.

«Παιδί μου!» μου είπε και με λυγμούς με έσφιξε στην αγκαλιά της. Μόλις έμαθε για την εισβολή μας αναζήτησε χωρίς αποτέλεσμα, έτσι η παρουσία μου εκεί ήταν γι' αυτήν λυτρωτική.

«Πού είναι οι γονείς σου; Ο αδερφός σου;» με ρώτησε κι εγώ δεν ήξερα πώς και τι να της πρωτοπώ.

«Θεία μου, θα τα πούμε αργότερα αυτά.» είπα προσπαθώντας να κερδίσω χρόνο, για να καταφέρω να της τα πω, όσο γίνεται πιο ήπια.

«Θεία μου, από εδώ είναι ο Εμίν, ο γείτονάς μου. Χωρίς αυτόν δεν θα είχα καταφέρει να επιβιώσω και πόσο μάλλον να βρισκομαι εδώ.»

Αφού της διηγήθηκα τα γεγονότα, η θεία μου έσφιξε και τον Εμίν στην αγκαλιά της, ευχαριστώντας τον για τη σωτηρία της ανεψιάς της.

Καθίσαμε στο σαλόνι. Εκείνη μας έφερε φαγητό και νερό και στη συνέχεια της αφηγήθηκα την τραγωδία της οικογένειάς μου. Η θεία μου έμεινε παγωμένη και ο πόνος της καρδιάς και της ψυχής της φαινόταν στα μάτια της, στα δάκρυά της που κυλούσαν στο πρόσωπο, ακόμη και στην στάση του σώματός της. Το μόνο που έκανε ήταν να με πάρει αγκαλιά και να μου πει:

«Μην ανησυχείς κορίτσι μου. Εγώ θα είμαι η μαμά σου τώρα. Εγώ θα σε μεγαλώσω. Εγώ και ο θεός σου. Θα βρεις ξανά πατέρα και μητέρα. Μην ανησυχείς!»

Ήταν τα πιο στοργικά λόγια που είχα ακούσει ποτέ. Ήταν λόγια καρδιάς, που με έκαναν να ηρεμήσω και επιτέλους, να ελπίσω. Μείναμε εκεί αγκαλιασμένες, με τον Εμίν να μας κοιτάζει χαμογελώντας.

Έφτασε όμως μεσημέρι και ήρθε η ώρα που ο Εμίν έπρεπε να φύγει. Μάταια τον παρακαλούσαμε να μείνει. Εκείνος επέμενε. Ο αποχωρισμός ήταν σκληρός.

«Αλεξάνδρα, πρέπει να φύγω», μου είπε. «Λείπω πολλές ώρες και θα κηρυχτώ λιποτάκτης. Πρέπει να φύγω.»

«Όπως θες.», του είπα. «Θέλω να ξέρεις όμως πως κάποια στιγμή θα έρθω να σε βρω εκεί στο σπίτι σου, δίπλα στο δικό μου. Να ξέρεις πως σου χρωστάω πολλά. Χωρίς εσένα θα είχα σκοτωθεί. Είσαι ο σωτήρας μου. Ο άνθρωπος που μου έσωσε τη ζωή και με βοήθησε να βρω ένα καλύτερο μέλλον. Το ευχαριστώ μου είναι λίγο...»

«Όχι», με διέκοψε ο Εμίν. «Το ευχαριστώ σου είναι υπέρ αρκετό. Έκανα το λιγότερο που θα μπορούσα να κάνω. Άλλωστε έχω σκοτώσει πολύ κόσμο άδικα και αυτό δεν αναιρεί τις αμαρτίες μου. Αντίο λοιπόν!»

«Αντίο, Εμίν. Να ξέρεις πως κάποτε θα έρθω να σε βρω. Αντίο!»

Τον αποχαιρέτησα με δάκρυα στα μάτια. Έμεινα εκεί να τον κοιτάζω να φεύγει μέχρι που χάθηκε. Άραγε πότε θα είναι αυτό το 'κάποτε' που του υποσχέθηκα; Ο Εμίν ήταν εκείνος που εμπιστεύθηκα δίχως δεύτερη σκέψη, γιατί σε αυτόν στηριζόμουν, σε αυτόν βασιζόμουν. Ήταν ο μόνος που θα μπορούσε να με σώσει. Αποδείχτηκε τελικά άξιος εμπιστοσύνης. Ίσως να είναι ο μόνος άνθρωπος που γνώρισα έως σήμερα, που θα διακινδύνευε τόσα πολλά για να σώσει απλά κάποιον γνωστό του. 'Εμίν' στα τούρκικα σημαίνει 'Εμπιστος'. Δεν του δόθηκε λοιπόν τυχαία αυτό το όνομα.

Με άφηνε όμως σε καλά χέρια. Η θεία μου, η αδερφή της μαμάς μου, μια νέα γυναίκα σαράντα ετών και ο θείος μου, δεν είχαν παιδιά και με αγαπούσαν σαν παιδί τους. Ήταν οι μόνοι που θα μπορούσαν να με μεγαλώσουν και οι μόνοι μου συγγενείς. Η θεία μου έμοιαζε πάρα πολύ στη μαμά μου και στην εμφάνιση και στον χαρακτήρα. Είχαν ίδια σκέψη, ίδια ψυχή και η παρουσία της μου τη θύμιζε αρκετά. Τώρα ένοιωθα την θεία μου πιο κοντά από ποτέ. Ήταν πλέον η μαμά μου και όχι μόνο η γυναίκα που θα με μεγάλωνε.

Η ανατολική Κύπρος ήταν ακόμη εμπόλεμη ζώνη και οι Τούρκοι προχωρούσαν ολοένα και περισσότερο στο εσωτερικό της. Οι Κύπριοι της Δύσης ήταν συγκλονισμένοι από την αιματηρή τραγωδία της πατρίδας τους και φοβισμένοι για την αβέβαιη συνέχεια. Οι κάτοικοι της Λευκωσίας στην προσπάθειά τους να σωθούν από τον απειλητικό στρατό, διέφυγαν στα γύρω χωριά, μακριά από τις πόλεις και όσο γινόταν μακρύτερα από την 'πράσινη γραμμή'.

Έτσι κι εμείς, προκειμένου να απομακρυνθούμε από την εμπόλεμη ζώνη, κατευθυνθήκαμε προς το χωριό της μητέρας μου το Πέρα, ένα χωριό έξω από τη Λευκωσία, όπου βρισκόταν το πατρικό σπίτι της οικογένειας.

Μείναμε εκεί περίπου δύο μήνες. Κατά τη διάρκεια της παραμονής μας, Κύπριοι πρόσφυγες έφταναν στο Πέρα και το σπίτι μας έφτασε να φιλοξενεί περίπου είκοσι άτομα. Είκοσι άνθρωποι, ο καθένας με τη δική του ιστορία, τον δικό του πόνο. Όλοι κάτω από την ίδια στέγη. Πολλές ήταν οι προστριβές και οι συγκρούσεις μεταξύ μας, όμως αυτό δεν ήταν το σημαντικότερο πρόβλημα που αντιμετωπίζαμε. Βρισκόμασταν πολύ μακριά από κάθε μαγαζί και έτσι η πρόσβαση σε τρόφιμα ήταν δύσκολη, λόγω της απόστασης. Γι' αυτόν τον λόγο στερούμασταν είδη πρώτης ανάγκης. Τα φάρμακα και τα καθαριστικά ήταν οι πιο βασικές μας ελλείψεις.

Μια οικογένεια από αυτές που φιλοξενούσαμε ήταν οικογενειακοί μας φίλοι από τον Άγιο Γεώργιο. Φεύγοντας λοιπόν από εκεί, είδαν πεταμένο σε μια άκρη του δρόμου, το νεκρό σώμα του αδερφού μου. Δεν έμαθα ποτέ τι έγινε, γιατί οι Τούρκοι τον άρπαξαν. Ένα ήταν το μόνο σίγουρο πια, ότι τίποτα δεν με κρατούσε πλέον στην Κύπρο. Τα πάντα με αποξένωναν από την πατρίδα μου.

Έτσι, όταν οι Τούρκοι δεν αποτελούσαν πια απειλή για την υπόλοιπη Κύπρο και η κατάσταση είχε ηρεμήσει, το σπίτι στο Πέρα άδειασε. Μια Παρασκευή πρωί, στις 17 Σεπτεμβρίου του 1974, οι θείοι μου κι εγώ, βρισκόμασταν στο αεροδρόμιο της Λάρνακας, σε ένα ταξίδι προς μια νέα ζωή στην Αυστραλία.

Στο Σίδνεϋ, ζούσε μόνιμα ο αδερφός της μαμάς μου. Ήταν περίπου δεκαπέντε χρόνια μακριά από την πατρίδα του και είχε καταφέρει από τα πρώτα κιόλας χρόνια της εγκατάστασής του στην Αυστραλία να δημιουργήσει μια ζωή γεμάτη ανέσεις για την πολύτεκνη οικογένειά του.

Ευτυχώς για εμάς, βρήκαμε γρήγορα σπίτι και δεν χρειάστηκε να μείνουμε για πολύ σε ξενοδοχείο. Ο θείος μου βοήθησε τους νέους μου γονείς να βρουν μια καλή δουλειά και εγώ γράφτηκα σε ελληνικό σχολείο.

Είχα όμως τον χρόνο να σκεφτώ, να καταλάβω πόσο μου έλειπαν οι δικοί μου άνθρωποι. Είχα τον χρόνο να πονέσω, να πενθήσω, να κλάψω και να μαραζώσω. Είχαν περάσει μόλις τρεις μήνες και εγώ υπέφερα. Μου έλειπε το γέλιο του αδερφού μου, το χάδι της μητέρας μου, η αγκαλιά του πατέρα μου περισσότερο από ποτέ. Μου έλειπαν τα παιχνίδια μας, οι βόλτες μας, οι χαρές μας, οι λύπες μας. Μου έλειπε η παρουσία τους, η αγάπη τους.

Δεν έβγαινα από το σπίτι. Κυκλοφορούσα σαν χαμένη μες στα δωμάτια. Έκλαιγα, φώναζα, ούρλιαζα. Συχνά μου μιλούσαν και δεν τους άκουγα. Τους κοιτούσα μόνο με βλέμμα απλανές. Άλλοτε πάλι γινόμουν επιθετική και μου έφταιγαν τα πάντα. Η εφηβεία και ο πόνος δεν είναι καλός συνδυασμός.

Οι θείοι μου υπέμεναν αυτή την κατάσταση για ενάμιση χρόνο και με στήριξαν περισσότερο απ' όσο μπορούσαν. Μα κάποτε κουράστηκα να πονάω. Στέρεψαν τα δάκρυα και η καρδιά δεν άντεχε να σπαράζει άλλο. Έτσι, έφτασε η στιγμή που το αποδέχτηκα. Συνειδητοποίησα πως θα είμαι μακριά τους για το υπόλοιπο της ζωής μου, μέχρι να τους συναντήσω ξανά, στον Παράδεισο. Κατάλαβα πως έπρεπε να συνεχίσω να ζω, να προχωρήσω γιατί τους το χρώσταγα. Ήμουν σίγουρη πως δεν θα ήθελαν να πονάω αλλά να είναι περήφανοι για μένα. Περήφανοι για την Αλεξάνδρα τους, που τόσο τους αγαπά και που δεν θα τους ξεχάσει ποτέ! Πλέον τους σκέφτομαι και χαμογελώ. Αχ! Πόσο θα ήθελα να έχω έστω μια φωτογραφία τους.

Έτσι, τελείωσα το σχολείο, σπούδασα Ιατρική και δούλεψα σ' ένα από τα μεγαλύτερα νοσοκομεία του Σίδνεϋ. Γνώρισα έναν πολύ καλό άνθρωπο, τον οποίο ερωτεύτηκα και παντρεύτηκα. Με στηρίζει, με καταλαβαίνει και ανέχεται τις φοβίες μου. Αποκτήσαμε μαζί τρία παιδιά. Τρία υπέροχα παιδιά, που με γεμίζουν ευτυχία σε κάθε τους βήμα. Τώρα πια έχω και έξι εγγόνια τα οποία κακομαθαίνω, όπως κάθε γιαγιά άλλωστε. Συχνά σκέφτομαι τι πιστεύουν οι γονείς και ο αδερφός μου για την πορεία μου ως τώρα. Είναι άραγε περήφανοι και ευτυχισμένοι εκεί ψηλά; Γιατί για μένα η άποψή τους μετράει πολύ.

Δεν ξαναπήγα στην Κύπρο. Δεν ένιωθα ποτέ έτοιμη. Δεν άντεχα στη σκέψη ότι θα βρισκόμουν στην πατρίδα μου χωρίς την οικογένειά μου. Και τώρα, σαράντα τέσσερα χρόνια μετά, στα πενήντα εννιά μου χρόνια, στις 20 Ιουλίου 2018, βρίσκομαι στο αεροπλάνο και φτάνω στην Κύπρο. Πριν έξι μήνες οι Αρχές της Κύπρου ζήτησαν δείγμα DNA από Κυπρίους, προκειμένου να ταυτοποιήσουν οστά των συγγενών τους. Έστειλα κι εγώ δείγμα και μόλις πριν λίγες ημέρες μου απάντησαν με ένα τηλεφώνημα:

« Έχουν βρεθεί οστά τριών ανθρώπων που ταυτίζονται με το DNA σας.» μου είπε μια ευγενική κοπέλα. «Παρακαλείσθε να τα παραλάβετε.»

Δίχως να χάσω χρόνο, πήρα το πρώτο αεροπλάνο. Προσγειώνομαι στο αεροδρόμιο της Λευκωσίας και αφού παίρνω τα οστά της οικογένειάς μου, πηγαίνω στο χωριό μας, το Πέρα. Εκεί επέλεξα να τα τοποθετήσω, στον οικογενειακό μας τάφο, εκεί όπου θα νιώθουν ασφαλείς και ήσυχοι. Τώρα νιώθω κι εγώ ήσυχη. Τόσα χρόνια με βασάνιζαν οι τύψεις που τους άφησα άταφους, που δεν ήταν μαζί, τα έβαζα με τον εαυτό μου, παρόλο που ήξερα ότι δεν μπορούσα να κάνω διαφορετικά. Μετά από τόσο καιρό κλείνει η μεγαλύτερη εκκρεμότητα της ζωής μου και είμαι ευτυχισμένη. Είμαι ευτυχισμένη γιατί τώρα έκανα αυτό που τους χρωστούσα.

Σαράντα τέσσερα χρόνια πριν, είχα δώσει μια υπόσχεση που πάλευα καιρό να κρατήσω. Είχα υποσχεθεί σε κάποιον ότι κάποτε θα πάω να τον βρω. Λοιπόν σήμερα ήρθε η ώρα να το κάνω πράξη. Ήρθε η στιγμή που θα συναντήσω ξανά τον σωτήρα μου. Περπατώ στους δρόμους του Αγίου Γεωργίου, στη Κερύνηια, στους δρόμους που κάποτε έτρεχα, έπαιζα, γέλαγα. Τίποτα δεν έχει μείνει ίδιο. Όλα έχουν αλλάξει. Παντού ανεμίζουν τούρκικες σημαίες. Εκεί που κάποτε έγραφε 'Άγιος Γεώργιος', τώρα γράφει 'Καραοϋλιανοϋ'. Στην εκκλησία που πηγαίναμε κάθε Κυριακή πρωί, είναι τώρα σημειμένοι απ' έξω τέσσερις μινιρέδες. Περπατώ και οι μνήμες έρχονται η μία μετά την άλλη. Ξαναθυμάμαι τα ξέγνοιαστα και ευτυχισμένα παιδικά μου χρόνια.

Περπατώ μέχρι που φτάνω έξω από το σπίτι μου. Είναι το μόνο ίδιο ανάμεσα στα άλλα που έχουν αλλάξει, πράγμα που με κάνει να απορώ. Χαζεύω τον όμορφο κήπο με τα λουλούδια που η μητέρα

μου φρόντιζε καθημερινά. Χτυπώ το κουδούνι και η αγωνία για το ποιος άραγε ζει μέσα με τρώει. Ένας άντρας με γκρίζα μαλλιά μου ανοίγει την πόρτα. Το βλέμμα του μου θύμιζε τον εικοσιτριάχρονο νέο που ήξερα.

«Εμίν!»

«Αλεξάνδρα!», λέει το όνομά μου και με σφίγγει στην αγκαλιά του. «Ήρθες!»

Ο Εμίν, μόλις τελείωσε ο πόλεμος, θεώρησε ότι μου χρωστούσε ακόμη μία βοήθεια. Έτσι πούλησε το σπίτι του και έμεινε στο δικό μου. Δεν άλλαξε τίποτα. Τα πάντα είναι έτσι ακριβώς όπως τα είχα αφήσει. Βρίσκομαι στα δωμάτια και γυρνάω πίσω στο χρόνο. Νομίζω πως είμαι εκείνο το δεκαπεντάχρονο κορίτσι που ζούσε εδώ. Θυμάμαι την ζωή μου λεπτό προς λεπτό. Ανοίγω τα συρτάρια και μέσα βρίσκω πράγματά μου, σε μια άκρη της ντουλάπας βρίσκονται τα ρούχα μου. Ανοίγω το πατάρι και βρίσκω τις φωτογραφίες μας και γράμματα των γονιών μου πριν παντρευτούν. Πόσο χαίρομαι που υπάρχουν ακόμα και που μπορώ πλέον να έχω έστω και μια φωτογραφία της οικογένειάς μου!

Συγκινούμαι και ξεσπώ σε κλάματα. Κάποτε μέσα σε αυτό το σπίτι, ζούσε ο Γιώργος και η Ελένη με τα παιδιά τους, την Αλεξάνδρα και τον Γιάννη. Τώρα μέσα στο ίδιο σπίτι ζει ο Εμίν με τη γυναίκα του Μπαχάρ και είμαι χαρούμενη γι' αυτό. Γιατί ο Εμίν και η Μπαχάρ φρόντισαν και αγάπησαν το σπίτι που μεγάλωσα σαν δικό τους, δεν άλλαξαν τίποτε από αυτό. Έτσι, ήμουν σίγουρη ότι βρισκόταν σε καλά χέρια.

«Αλεξάνδρα μου, φροντίσαμε το σπίτι σου όσο καλύτερα μπορούσαμε.», λέει ο Εμίν

«Το ξέρω και γι' αυτό σας ευχαριστώ μέσα από την καρδιά μου.»

«Να ξέρεις πως μπορείς να έρχεσαι όποτε θες, άλλωστε αυτό είναι το σπίτι σου.», μου λέει η Μπαχάρ και εγώ κλαίω από συγκίνηση.

«Σας ευχαριστώ για όλα.»

«Αλεξάνδρα, θυμάσαι;», με ρωτά ο Εμίν.

«Εμίν, **δεν ξέχασα ποτέ...**»

Ονομάζομαι Αλεξάνδρα Μαρίνου. Γεννήθηκα το 1959 σε μια μικρή, παραθαλάσσια επαρχία της Κύπρου, τον Άγιο Γεώργιο Κερύνειας, εκεί όπου έζησα μέχρι τα πρώτα χρόνια της εφηβείας μου και επέστρεψα τώρα, σαράντα τέσσερα χρόνια μετά.

ΤΕΛΟΣ

ΔΕΝ ΞΕΧΑΣΑ ΠΟΤΕ...